

“ATATÜRK ARAŞTIRMALARI”nın BİBLİYOGRAFİK DAYANAKLARI

ÖZER SOYSAL

I

Görüşler

Konu'nun irdelemesine, Atatürk'e bakışı “vefa” duygusunun yücelttiği sağduyu ve inançla biçimlenmiş iki düşünce adamımızdan alıntı ile başlayacağım:

Bunlardan ilki, Vedat Nedim Tör, Anıları'nda, “Atatürk için ‘ölüsü bile bizden ileri’ diyerek göçüp giden Yakup Kadri şimdi ne yazık ki, içinde bocaladığımız büyük bunalımın ezikliği, burukluğu ve az gelişmişlik utancından hâlâ kurtulamamış olmanın suçluluğu ile Atatürk'ün huzuruna hesap vermeğe gitti. Tanrı, yardımcısı olsun!”¹ der.

Atatürk'ü kavrayış/değerlendirme gücümüzde gözlenen yetersizliğin nedenini düşünürken akla, O'nu en iyi anlatanlardan Şevket Süreyya Aydemir'in şu satırları geliyor: “İnkılâp; prensipleri evelden incelenmiş, tayin edilmiş, sınırları belli bir dünya görüşü ve bir hedefe dayanmadıkça, onun ekseriyet için belirsiz ve anlaşılmaz kalması tabiiydi. Nitekim biraz dikkat edilince görünüyordu ki, Ankara'da da bir kısım insanlar, hattâ önemli bir çoğunluk için inkılâp, kabul edilmiş, fakat izah ve idrak edilmemiş bir şeydi. Hatta onu bir tez, bir slogan olarak kullananların her biri için de mânası başka başkaydı. Onu yürütmek mevkiinde olanlar arasında bile geniş anlayış farkları vardı. Bunların bir kısmına göre, inkılâp vardı ve devam ediyordu. Diğer bir kısmına göre ise, Türkiye bir inkılâp yaşamış, fakat bu inkılâp artık sona ermişti. Türk inkılâbının, yalnız devam etmekle kalmayıp, onun dünya tarihi için ve dünya ölçüsünde bir mânası olduğu, inkılâbımızın, bütün bize benzer memleketler için müsterek esaslar taşıdığı fikri, herkeste bazı şüpheler uyandırıyor. ...”²

Atatürk'ü anlamada süregelen bulanıklık, ilk elde, kendine özgü bir içerik ve yapılanma süreci gösteren Atatürk Devrimi'ni irdeleyecek bilimsel

¹ *Yıllar Böyle Geçti...* (Milliyet Yayınları, İstanbul 1976), s. 280.

² *Suyu Arayan Adam* (Öz Yayınları, Ankara 1959), s. 468-469.

yetkinlik ya da yöntem/teknik/araçları kavrayışta yetersiz kalınıp kalınmadığını düşündürür ki, daha açık deyişle bu, “Atatürk’ü bilimsel açıdan işleyiş biçimi”nin tartışılması demektir. Kurumsal düzeyde yürütülen Atatürk araştırmaları söz konusu olduğunda, herhalde, üniversite’den başlayarak çoğu resmi kimlikteki merkezleri kapsar ve “araştırmada eşgüdüm-işbirliği öngören bir plânlama” ile “kaynak/bilgi’ye etkili erişimi sağlayacak bibliyografik örgütlenme” önem kazanmaktadır. Gerçek Atatürk Bibliyografyası da ancak bu bağlamda bir örgütlenmenin ürünü olabilir.

“Bilimsel etkinlik konusu olarak” Atatürk üzerinde durulurken, O’nun kültür’ün erdemi, özellikle tarih (1931) ve dil (1932) alanlarının ulusal bilinçlenmedeki konumunu gözeterek oluşumuna önyak olduğu kurumlarla, bilim’e saygısını kanıtladığını belirtmek gerekiyor. Üniversite Reformu (1933), Ankara’da İnkılâp Tarihi Enstitüsü’nün kuruluşu (1934) v.b. girişimler de konuya gösterdiği duyarlılığın örnekleridir. Sonuçta, Atatürk; bakış derinliği, Türk Devrimi’ne kaynak olan düşünce örgüsü ve bunun evrensel boyutlardaki etkileme gücü ile, çarpıcı bir kişiydi. Atatürkçü görüş ve O’nun kurumsal simgesi Yeni Devlet’in nitelikleri iç ve dışta çok sayıda kişi/kuruluşça araştırma/yayın’a konu edildi. Atatürk’ün kişiliği ile özdeşleşmiş çeşitli olguya ilişkin olanlar da katılırsa, olağanüstü bir türlenme gösteren araştırma/yayın birikiminin boyutu daha belirginleşecektir.

Gotthard Jäschke’nin, I. Dünya Savaşı sonrası Türkiye’si’ne ilişkin gelişmeleri kronolojik çerçevede yansıtan “*Dızısı*”³nde verdiği ve Atatürk/Cumhuriyet Türkiye’si üzerine çeşitli ülkelerde yapılmış yayınları içeren “listeler”, bir bakıma, “Atatürk Bibliyografyası” için başlangıç sayılabilir. Bibliyografya kavramı ve bu alandaki “sistematiğin” gereğince algılanamadığı Türkiye’de⁴ ise ilk adım 1941’de yine bir Avrupalı, *Herbert Melzig*’in *Atatürk Bibliyografyası ...* başlıklı çalışması ile atıldı.⁵ Kapsam ve bibliyografya tekniğindeki eleştirilebilir yanlara karşın, anılan çalışma, “öncü”

³ Gotthard Jäschke-Erich Pritsch, *Die Türkei seit dem Weltkrieg. Geschichtskalender 1918-1928*, v.d. Ayrt. için, bkz.: II. Bölüm, B’

⁴ Örneğin, ‘herkesçe anlaşılabilir ama oldukça ayrıntılı bir Atatürk yaşam öyküsü’ verme amacıyla yola çıkıp bunu bizdeki ölçütleri zorlayarak gerçekleştiren Şevket Süreyya Aydemir, kaynaklarını ‘sistematik’ olarak tanımlama yerine, kendince tutarlı nedenlerle, birkaç satırlık açıklama’yı yeter buluyor. Bkz.: *Tek Adam*, (Remzi Kitabevi, İstanbul 1963-1965), cilt 1, “Önsöz”; cilt 3, s. 577.

⁵ *Atatürk Bibliyografyası/Bibliographie/Étude Bibliographique, Ebedî Şef Atatürk’ün Hayatı, İstiklâl Savaşı ve Türk İnkılâbı İçin İlmî Rehber*, Zerbamat Basımevi, Ankara 1941./(Présente par la Direction Générale de la Presse, Ankara, Turquie), Ayrt. için, II. Bölüm, B^{1a}’ya bkz.

Atatürk Bibliyografyası olmanın yanı sıra, genelde, bir “bibliyografik kaynak”, daha özel anlamda ‘kişi/konu bibliyografyası’ndan beklenen işlevi başarıyla örnekleme özelliğini günümüzde de koruyor.

Melzig, “Önsöz”de, Bibliyografya’nın, o sıralarda İsviçre ve Amerika’da yayınlayacağı *Çankaya Düşünü*rü başlıklı kitap’ta verilmiş “liste”nin tamamlayıcısı ve o’nun işlenmiş biçimi olduğunu belirterek, şunları amaçladığını söyler:

a) Atatürk, Kurtuluş Savaşı ve Türk Devrimi üzerine yapılmış yayınları saptama. *Böylece, Türkiye’nin düşün dünyasında aldığı yer de görülmüş olacaktır.*

b) Türkiye ve dış ülkelerde tarihi araştırmalar için bir kaynak oluşturma. *Bu yoldan, Türk Devrimi’nin evrensel boyutunu inceleme olanağı sağlanacaktır.*

c) Yetişmekte olan gençlik için bir “kılavuz” ortaya koyma. *Bunun sonucu, Türk Devrimi üzerine daha çok “şematik” dersler gören gençler, özellikle bu alanda derinleşme ortamı bulacaktır.*⁶

Melzig’in çalışması, “bir olgunun çözümlenmesi ve bireşime ulaşma çabasında konu bibliyografyasının katkısı”; “O”nun, salt yayın listesi olmaktan öte, karşılaştırma-eleştiri-yorum inceliği ile, gerçeği arayışta yol gösterici bir araç niteliği de kazanabileceğini kanıtlayıcı örneklerdendir. Bu bağlamda başarısı, öncelikle “Atatürk Yaşam Öyküleri”ne ilişkin değerlendirmesinde somutlaşıyor. Nitekim, *Melzig*’e göre, Atatürk konusundaki tarihi değer yargılarında düşülen yanılğı, “karşılaştırmalı yaşam öyküleri”nde daha çok göze batmaktadır.⁷

Bibliyografya’nın, içeriği üç katı aşan oranda genişletilerek (240-732) 1944’te yeniden yayınlanmasından⁸ bir yıl sonra Faik Reşit Unat, Atatürk’le ilgili yayınları derleme zorunluğunu şöyle vurgulamakta: “Türk Devrimi’nin büyük yapıcısının hayatını en büyük noktalarına kadar incelemek ve yarattığı eseri bütün özellikleriyle kavramak için, Atatürk hakkında yazılan ve söylenen her şeyi bilmek ve öğrenmek ihtiyacında olduğumuz şüphesizdir. Henüz üzerinde yeter derecede durmağa imkân bulamadığı-

⁶ *Anl. kyn.*, s. 5.

⁷ Değerlendirme için, ayr., II. Bölüm. B^{1a}’da bu yayınlara ilgili olarak verilmiş *Tanıtma/Eleştiri*’lere de bkz.

⁸ *Atatürk Bibliyografyası, Yeni Türkiye’nin Siyasî Bibliyografyası/Bibliographie Universelle de la Turquie Nouvelle*. Ayrınt. için, bkz.: II. Bölüm, *Anl.y.*

mız bu konuda da, gerekli çalışmalara derhal başlamak ve hangi dilde olursa olsun, dünyanın neresinde bulunursa bulunsun onunla ilgili bütün neşriyatı eksiksiz olarak toplamak Atatürk'e olan sonsuz minnettarlığımızın bize yüklediği vazifelerden biridir.”⁹ *Unat*'ın bu konudaki duyarlılığı çeşitli kaynaklarda vurgulanmıştır. Bunlardan, 1945 ya da sonraki yıllarda, *Atatürk ve Türk İnkılâbı Bibliyografyası*'nı oluşturma çabası içine girdiği anlaşılıyor. Bizde *Atatürk* üzerine yapılmış kapsamlı çalışmalardan olan ve hazırlayıcıları arasında *Unat*'ın da bulunduğu İslâm Ansiklopedisi/“Atatürk” maddesi sonunda verilmiş “yayın” listesinde (1950), söz konusu *Bibliyografya*'nın “İstanbul(da) basılmakta” olduğu yolunda bilgi vardır.¹⁰ Birkaç yıl sonra, Muharrem D. Mercanlıgil, Atatürk'e yönelik bibliyografik çalışmalara değinirken, “...Melzig'in ... Bibliyografyası'ndan başka ... Faik Reşit Unat'ın, Millî Eğitim Vekilliği binası yangınında yiten (yayınlanmamış) bir bibliyografyası...” bulunduğunu¹¹ yazmakta. Ölümü üzerine çıkan bir makalede de, “...bizde Atatürk Bibliyografyası meydana getirmeğe teşebbüs eden ilk kişinin o olduğu sanıldığı; bu Bibliyografya'nın basılmış formları ve hazırlık fişlerinin Millî Eğitim Bakanlığı yangınında kaybedilmesi ile... teşebbüsün akamete uğradığı...”¹² belirtilir. Sami N. Özerdim de, *Unat*'ı “... Atatürk Bibliyografyası” konusunda ilk girişimi yapmış ... ancak, kitapları ve notları Milli Eğitim Bakanlığı yangınında yandığı için bunu gerçekleştiremeyen ...” kişi olarak anar.¹³

Atatürk'e ilişkin bibliyografik etkinlikler arasında, özellikle iç ve dışta yarattığı yankı nedeniyle, ilgi çeken bir diğer çalışma *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* oldu. Bu ilgi, temelde, tür ve sayı olarak gösterdiği artış yüzünden izlenmesi giderek güçleşmiş Atatürk yayınlarını toplayıcı bir kaynağa olan gereksinmenin sonucudur. Çünkü, saptanabildiği kadarıyla 1944'te 732 olan yayın sayısı (Melzig), 1950 sonlarına doğru 1000'i geçmişti (Durusoy-Gökman). *Bibliyografya*, başlıca, bir derleme (Beyazıt Devlet) Kütüphanesi'ne özgü olanaklar kullanılarak hazırlandığından içeriği, beklentiye belli ölçüde karşılık vermiştir.¹⁴ Ne var ki, düzenli olmasa

⁹ “Atatürk Hakkında Yapılan Yayınlar Toplu Bir Bakış”, *Ulus*, 10 Kasım 1945, s. 4.

¹⁰ Cilt 1, s. 804.

¹¹ *Atatürk ve Devrim Kitapları Kataloğu*, s.7, Ayrı. için, II. Bölüm, B^{1a}'ya bkz.

¹² “Faik Reşit Unat da Öldü”, *KB Yeni Seri* (10/34, 1964), s. 3.

¹³ “Atatürk Devrimi İçin Bir Bibliyografya”, s. 449. Ayrı. için, II. Bölüm, B^{1a}'ye bkz.

¹⁴ *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası*'nın öncüsü sayılabilecek *Atatürk ve Devrimleri Bibliyografyası*'nda listelenmiş 1000 dolayındaki (1049 ?) yayından (140'ı dışında) kalanının çoğu da Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne bu yoldan girilmiş yayınlardı.

da, zaman zaman yeni basılarla güncelleştirilmeye çalışılan *Bibliyografya*'nın¹⁵ sağlıklı bir izleme yöntemi ve tanımlama yeteneğine sahip olduğu söylenemez. İzleme konusunda, özellikle, herhangi bir nedenle derlenememiş Atatürk yayınlarının çokluk kapsam dışı kalışı; başka ülkelerde yapılmış Atatürk yayınları açısından da, yabancı bibliyografik kaynakları gereğince denetleyemeden ileri gelen eksiklikler gözlenir. Bibliyografik tanımlamadaki başarısızlık ise, yayınların kimliklenmesinde, çoğu kez, Beyazıt Devlet Kütüphanesi kataloğu'na bağlı kalınmasından kaynaklanmıştır. Oysa, amacı gözönüne alınırsa, kütüphane kullanımı için düşünülmüş kimlik tanımlaması ile bir bibliyografya'nın gözetmesi zorunlu "kimlikleme modeli" arasında, gerek biçim gerekse irdelenecek bibliyografik öğelerin niteliğinde kimi başkalaşmalar olması doğaldır. Daha somut bir anlatımla, ülkemizde çok sık başvurulan bu "hazırlama" yöntemi, kütüphane kataloglarındaki (gerçek yayın sayısı; türü; yazar, başlık; bası; yayın yeri, yayınlayan, yayın tarihi; yollamalar v.b. öğelerle ilgili) boşluk ya da yanlışların bibliyografyalara da yansımaları kaçınılmaz oluyor.

Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası'nı, yayın izleme ya da bibliyografik tanımlama işine uyguladığı yöntem ve kurallardaki yetersizlik kadar izleyegeldiği "güncelleştirme" yöntemi de etkilemektedir. İlk, her "güncelleştirme" ile kapsam ve sonuçta fizik yapı olarak başkalaşan *Bibliyografya*'nın yaşadığı evrimi anlatım yolunun, "ilâveli 2. Bası/Second printing (Revised)" örneğindeki gibi olmadığını söylemek gerekir. Bibliyografik kurallar, böyle durumlarda, baskı/basım (printing) değil, bası (edition) teriminin kullanılmasını öngörür. Ancak, asıl önemlisi, 1957'de bir "Sergi kataloğu" oluşturmak amacıyla yapılmış çalışmayı genişletip yenilemek üzere gerçekleştirilen basıların, kullanıcıya, "yayınları bir bibliyografyanın sağlaması beklenen rahatlıkla izleme olanağı" vermeyişidir. "İlâveli bası", "Ek Cilt", cilt sonuna "Ek Bölüm" katma uygulaması, bir "iyi niyet" ürünü iken, kullanımda önemli güçlüklerle yol açmakta.

"Atatürk Bibliyografyası" oluşturmaya yönelik çabaların ilginç bir diğer ürünü 1970'e doğru ortaya çıkmıştır. Atatürk üzerine bibliyografya hazırlamanın güçlüğüne, hem biçim hem de öze ilişkin ayrıntı bilinci ile, belki de ilk kez, söz konusu çalışmada Sami N. Özerdim değinir. *Atatürk Devrimi İçin Bir Bibliyografya*¹⁶ başlığı altında yayımlanan çalışma, bugün de türünün en kapsamlı "kapalı bibliyografya" örneği durumunda. Türkçe

¹⁵ "Bası"lara ilişkin ayrt. için, bkz.: *II. Bölüm, B* 1a.

¹⁶ Bkz.: *II. Bölüm, B* 1c.

ve yabancı dillerde yapılmış yayınlardan beş yüzü aşkınının özenle sınıflandırılıp kimliklendiği *Bibliyografya*'yı asıl ilgi çekici kılan, sonraki çalışmalar için bir tür "rehberlik" gibi tanımlanabilecek bu yanı olmalıdır.

Bir "Atatürk Bibliyografyası"nın anlamlı kılacak nitelikler arasında, "temel bibliyografik öğelerin belirlenmesini amaçlayan" irdelemeyi, "içerik tanımlayıcı/eleştirel açıklamalarla besleyen notların" yer aldığı da vurgulanmalı. Türker Acaroğlu'nun 1981'de yayınlanan *Açıklamalı Atatürk Kaynakçası*,¹⁷ bu çizgide bir deneme niteliği taşır. Atatürk, Kurtuluş Savaşı, Devrimler ve Türkiye Cumhuriyeti üzerine Türkçe ve yabancı dillerde üretilmiş beş yüz seçme kitap üzerinde duran *Kaynakça*, yaptığı açıklama ve alıntılarla, "yayın"ın özellikleri bakımından tanınmasında Bibliyografya'nın sağlayabileceği olanaklardan birini sergilemiş bulunuyor.

Bu alandaki son çalışmalardan birisi 1984'te yayınlandı. Doğumu'nun 100. Yılı'nda yapılmış yayınları belirlemek üzere Leman Şenalp'çe hazırlanan *Atatürk Kaynakçası*,¹⁸ uyguladığı "yayın saptama yöntemi" ile türünün "birincil kaynakları" arasına girmekte, kapsadığı dönemle ilgili olarak sağladığı kimi verilerle de çeşitli konularda yapılacak değerlendirmeler yönünden önem kazanmaktadır. Örneğin, 1982 yılı sonuna değin kitaplar; 1980'in son iki-1982'nin beşinci ayına dek dergiler olmak üzere, 100.Yıl yayınları (kitap, kitapça, süreli yayın, makale, bildiri ve şiir) ile sınırlandırılmış olmasına karşın ulaşılan sayı (7880) dan Atatürk'ün düşünce/kültür yaşamımızı etkileme gücü üzerine bir öngörüğe varılabilir.

Anlaşıldığı gibi, bizdeki Atatürk Bibliyografyaları'na daha ilk bakışta, bunların gerek "oluşum biçimi" gerekse "gösterdikleri ayırıcı nitelikler"e ilişkin düşündürücü belirtiler ortaya çıkmakta. Herşeyden önce, özde kişisel girişim ürünü olan Atatürk Bibliyografyaları kurumsal desteği ancak yayın aşamasında bulabilmişlerdir. Ülkemizde böylesi destek sağlamanın güçlüğü de biliniyor. Öyleyse, *Atatürk Bibliyografyası*'nı oluşturma işinin, *Atatürk Araştırmaları*'nı "yasa gereği yürütme görevi üstlenmiş" bir kuruluşca ele alınıp yine o'nun gerçekleştireceği *Atatürk Dokümantasyonu*'nun çekirdek birimi olarak örgütlendirilmesi yerinde olur. Evrensel niteliği, *Atatürk Bibliyografyası*'nı ya salt ülke yayınlarından ya da bunlara (varlığı kimi zaman sabır kimi de rastlantı sonucu öğrenilebilen) birkaç yabancı ürünü katarak oluşturma girişimlerini verimsiz kılmaktadır. Şükranla anılacak çabalara karşın, O'nun kişiliğine yaraşır bir *Bibliyografya*'dan bugün de yoksun oluşumuz bunun en inandırıcı kanıtı değil mi?

¹⁷ Ayrı. için, *II. Bölüm, B* la'ya bkz.

¹⁸ Bkz.: *II. Bölüm, B* la.

II

'Bibliyografik Etkinlik Konusu Olarak'

ATATÜRK

(Seçme Bibliyografya / Yayın Tarihi'ne Göre)

A. ATATÜRK BİBLİYOGRAFYALARININ BİBLİYOGRAFYASI

A¹. *Türkiye*'de

A^{1a}. Açık / Kitap-Makale Biçiminde

Özerdim, Sami N., "Bir Atatürk Bibliyografyası Hazırlanırken I : Atatürk Bibliyografyaları," *YP* 1 (2, 1953), s. 5.

"Atatürk Bibliyografyalarının Bibliyografyası," *KB* 1 (1, 1960), s. 6-7.

Özerdim, Sami N., "Atatürk Bibliyografyaları Bibliyografyası," *YY* 8 (11, 1963), s. 352-353.

Cunbur, Müjgân, "Atatürk Bibliyografyaları," *HD* 2 (19, 1968), s. 14-15.

Atatürk Bibliyografyalarının Bibliyografyası —Açıklamalı— (Millî Kütüphane, Ankara 1981). 16 s.

A^{1b}. Kapalı / Bir Diğer Yayın İçinde

Mercanlıgil, Muharrem D., "Birkaç Söz," *Atatürk ve Devrim Kitapları Kataloğu*, (Bitlis İli Kültür ve Eğitim Derneği, Ankara 1953), s. 6-8.

Gökman, Muzaffer, "XL. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti ile İlgili Bibliyografyalar ve Kitap Eleştirmeleri," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1963), s. 341-342.

Mercanlıgil, Muharrem D., "Atatürk Yayınları," *YY* 8 (11, 1963), s. 327.

Gökman, Muzaffer, "XXXVI. Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti ile İlgili Bibliyografya ve Kitap Eleştirmeleri / Bibliography and Criticism Relating with Atatürk and the Turkish Republic," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* / Bibliography of the History of Atatürk and His Reforms. İlaveli 2. Bası / Second Printing (Revised). (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1968), s. 533-536.

- Özerdim, Sami N., "Atatürk Devrimi İçin Bir Bibliyografya : Bibliyografyalar", *Atatürk'e Saygı* (Türk Dil Kurumu, Ankara 1969), s. 451-452.
- Tütengil, Cavit Orhan, *Atatürk'ü Anlamak ve Tamamlamak* (Varlık Yayınevi, İstanbul 1975), s. 157-158.
- Özerdim, Sami N., "Türkiye'de Bibliyografya: Atatürk-Yeni Türkiye," *A. Ü. SBF. BYYOY 1979* (Ankara, 1979) s. 173.
- Gökman, Muzaffer, "XXXVI. Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti ile İlgili Bibliyografya ve Kitap Eleştirmeleri / Bibliography and Criticism of Books Relating ...", "*Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası*" I/ Bibliography of ... İlâveli 3. Bası / Third Printing (Revised). (Kültür Bakanlığı, Ankara 1981), s. 817-824.
- Şenalp, Leman, "Kaynak Yayınlar," *Atatürk Kaynakçası, I. Doğumunun 100. Yılında Yayınlanan Kitaplar, Broşürler, Dergi Makaleleri, Bildiriler, Şiirler* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1984), s. 253-255; 319.

A². Dışında

- Hazai, György / Barbara Kellner-Heinkele, "Atatürk-Bibliographien," *Bibliographisches Handbuch der Türkologie. Eine Bibliographie der Bibliographien vom 18. Jahrhundert bis 1979. Band I* Akadémiai Kiado / Otto Harrassowitz, Budapest / Wiesbaden, 1986 -), s. 495-497, (Band XXX in der Reihe 'Bibliotheca Orientalis Hungarica').

18. Yüzyıl'dan 1979'a değin Türkoloji alanında yayınlanmış bibliyografyaların bibliyografik elkitabı olmak gibi etkileyici bir amaç güden bu kaynak, Atatürk'e ilişkin bibliyografik yayınlar konusunda, ne Türkoloji dalı ne de Atatürk adı'nın ağırlığını karşılar yetkinlikte. Çalışma'da, kapsadığı belirtilen zaman dilimi içinde yayınlanmış değişik türdeki Atatürk bibliyografyalarını izleme ve tanıtımda, gerek nicelik gerekse nitelik yönünden, önemli boşluklar var. Atatürk bibliyografyalarından ancak bir bölümünün verilebilmiş olması yanında bunların bibliyografik tanımlaması da, *yazar adından* başlayarak / 2492 : S. N. Özerdim (gerçekte, Muhaddere N. Özerdim); *yayın yılı* / 2472: 1943 (gerçekte, 1941); *yayını birkaç sayı sürmüş 'makale bibliyografyalar'da, başlama — bitiş sayılarının saptanması* / 2481: 10, 18.345.1952 (gerçekte, 18.344.1952'den başlayıp, düzenli olmayan aralıklar ve başlık değişikliğiyle 23.429.1957'ye dek sürmektedir); 2487 : *KB*, 1.3.1961/1.4.1961 (gerçekte, 1.1.1960, 1.2.1960, 1.3.1961, 1.4.1961);

2499 : *BTTD*, 11.62.1972/11.63.1972 (gerçekte, 11.62.1972'den 12.66.1973 sayısına dek) ya da *kimi kimliklerdeki yazar ve sayfa belirlemesi*/ 2494: *TD*, 15.170.1965. 110-119 (gerçekte, Sami N. Özerdim, 15.170.1965. 116-119)'nda gözlenen eksik ve yanlışlar nedeniyle yer yer tutarsız kalıyor.

B. ATATÜRK BİBLİYOGRAFİYALARI

B¹. Türkiye'de

B^{1a}. Açık / Kitap, Kitapça Biçiminde

Onun İçin Yazılanlar Söylenenler, 10/23.11.1938-(CHP Fatih Halkevi, İstanbul 1938). 480 s.

10.11.1938/23.11.1938 günleri arasında çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmış; ilk izlenimleri yansıtmaya nedeniyle ilgi çeken 95 yazı. Sırasıyla başlık, yazar ve yayının (gazete ya da dergi) belirtildiği yazılar, zamandizimi uyarınca, yazar adı —yazarı belli değilse— gazete/dergi adı gözetilerek abecesel olarak verilmiştir.

Tanıtmaya / Eleştiri : Acaroğlu, *AAK II*, s. 926.

Melzig, Herbert, *Atatürk Bibliyografyası / Bibliographie / Etude Bibliographique. Ebedî Şef Atatürk'ün Hayatı, İstiklâl Savaşı ve Türk İnkılâbı İçin İlmî Rehber* [Zerbatmat Basımevi / (Présenté par la Direction Générale de la Presse), Ankara 1941]. 143 s.

Tanıtmaya / Eleştiri : Acaroğlu, *AAK I*, s. 62-66; Soysal, *TD* 46 (373, 1983). s. 44-51.

Bu Bibliyografya'ya *ekler* için, bkz.: *B^{1b}*, W. Eberhard.

Melzig, Herbert, *Atatürk Bibliyografyası. Yeni Türkiyenin Siyasî Bibliyografyası / Bibliographie Universelle de la Turquie Nouvelle*. 2. Tabı / Deuxième Edition (Ülkü Kitap Yurdu, İstanbul 1944), 223 s.

Tanıtmaya / Eleştiri : Vâ-Nû, *Akşam*, 10 Teşrinisani 1944, s. 3; Acaroğlu, *Anl. y.*; Soysal, *Anl. y.*

Mercanlıgil, Muharrem D., *Atatürk ve Devrim Kitapları Kataloğu / Catalogue des Ouvrages Concernant Atatürk et la Révolution Turque / Catalogue of Books On Atatürk and the Turkish Revolution / Verzeichnis der Bücher über Atatürk und die Türkische Revolution* (Bitlis İli Kültür ve Eğitim Derneği, Ankara 1953). 96 s.

Tanıtma / Eleştiri : Özerdim, *TKDB II* (1, 1953), s. 53-54.; Artam, *Yeni Ulus*, 1 Şubat 1954, s. 2; Özerdim, *TD 3* (28, 1954), s. 240-241; Tuncor, *İÖ* 20 (377, 1954), s. 15; Acaroğlu, *AAK I*, s. 171-174.

Özerdim, Sami N., *10 Kasım 1953'te Atatürk İçin Yayınlar* (Emek Basım-Yayınevi, Ankara 1954), 3 s.

Şahin, Mustafa - Osman Işık, *19. Ölüm Yılı Dönümü Münasebetiyle Türk Basınında Atatürk* [y.y., d.t. 1958], 159 s.

1957'de, gazete ve dergilerde Atatürk üzerine yapılmış yayınları (makale, şiir) toplama amacı güden : yazıların, yayımlandıkları gazete ya da dergi adına göre abecesel sırada verildiği bir derleme.

Tanıtma / Eleştiri : Acaroğlu, *AAK II*, s. 924-925.

1957/1981 Durusoy, M. Orhan - M. Muzaffer Gökman, *Atatürk ve Devrimleri Bibliyografyası* (Türkiye İş Bankası, Ankara 1957), 144 s.

Gerçekte 'bibliyografya' değil 'sergi rehberi'nden 'toplu katalog'a dönüştürülmüş; özellikle *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası*'na başlangıç olmak nedeniyle anılmaya değer bir çalışma. Eski-yeni harfli Türkçe ve yabancı dillerde, Atatürk / Devrimler üzerine yapılmış 1049 yayını (iki bölüm'de; yazar / başlığa göre abecesel sıra uyarınca ve buldukları kütüphanedeki yer numarasını da belirterek) listeler. Konu, kapsam ve biçim açısından.

Tanıtma / Eleştiri : Özerdim, *TD 7* (74, 1957), s. 66-70; Salgir, *TKDB 6* (4, 1957), s. 115-126; Sılacı, *Y 8* (143, 1957), s. 7; Krieev, *PV* (3, 1960), s. 289-290.

Gökman, Muzaffer, *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1963), VI + 432 s.

Bu bası'yla ilgili olarak, Kutay, 'Okuyacağınız Bir Tarih Kitabı' başlığı altında: "... Gökman'ın yığın yığın kitapları böylesine bir lâboratuvar tahlilinden geçirmiş eseri ... (ne) ... Millî Eğitim Basımevinin dikkatli baskısı mazrûf'a lâyük bir zarf olmuştur. ..." derken, Unat, "... konuyla bağlantısı pek kurulamayan bazı yayınların da Bibliyografya'da yer aldığı ..." nı vurguluyor.

Tanıtma / Eleştiri : Acaroğlu, *Milliyet*, 14 Mayıs 1963, s. 4; Göyünç, *TK* (14, 1963), s. 83-84; Dinçer, *KB Yeni Seri* (7/31, 1964), s. 8; Göyünç, *CT 1* (2, 1964), s. 312-314; Kutay, *TaK 1* (1, 1964), s. 80; Selçuk,

Cumhuriyet, 20 Mart 1964, s. 2; Unat, *TTKB* 28 (109, 1964), s. 173-176; Itzkowitz, *AHR* 70 (3, 1965), s. 878-879; *Kıtaflar Arasında 44 Yıl. Muzaffer Gökman'ın Anıları, ...* (Eğitim-Öğrenci Yayınları, İstanbul 1977), s. 184-196.

Gökman, Muzaffer, *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası*, İlaveli 2. Bs. (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1968-1974), 2 cilt.

Tanıtma/Eleştiri : Hızlan, *Yeni Gazete*, 15 Kasım 1968, s. 4; *Milliyet*, 27 Kasım 1968, s. 6; Tunçkol, *YY* 13 (11, 1968), s. 390; Özerdim, *V* 36 (733, 1969), s. 18; Anl. yzr., *TTKB* 33 (129, 1969), s. 123-124; Öztuna, *HTM* 4 (12, 1969), s. 95; Güreli, (Bayram Gazetesi, İstanbul 25 Aralık 1974, s. 9; Özerdim, *TD* 31 282, 1975), s. 236-237; Yüksel, *HTM* 2 (7, 1975). s. 94; Dumont, *T* 3 (1, 1976), s. 275-277; Acaroğlu, *AAK I*, s. 177-180; Tuncel, *TTKB* 47 (187, 1983), s. 877-878.

Gökman, Muzaffer, *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası I/ Bibliography of the History of Atatürk and His Reforms*. İlaveli 3. Bası / Third Printing (Revised). (Kültür Bakanlığı, Ankara 1981). XXIV + 1038 s.

Tanıtma : Özerdim, *TD* 43 (359, 1981), s. 316-317.

Gökman, Muzaffer, *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası II/ Bibliography of the History of Atatürk and His Reforms*. İlaveli 2. bası/Second Printing (Revised). (Kültür Bakanlığı, Ankara 1981). 790 s.

Tanıtma : Arolat, *MA* (16 Ocak 1983), s. 21; *Hürriyet*, 15 Haziran 1982, s. 9.

1958 Özerdim, Sami N., *10 Kasım-31 Aralık 1938 Günlerinde Türk Basınında Atatürk İçin Yazılmış Yazıların Bibliyografyası* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1958), 240 s.

Tanıtma / Eleştiri : Cunbur, *TD* 8 (86, 1958), s. 93-95; Duranoğlu, *V* 26 (489, 1958), s. 15; Mercanlıgil, *TKDB* 8 (1, 1959), s. 80-83; Acaroğlu, *AAK II*, s. 914-915.

Şenalp, Leman, *Cumhuriyetimizin 50. Yılı Bibliyografyası ve Elli'nci Yılla İlgili Çalışmalar* (İstanbul Üniversitesi, İstanbul 1975). 182 s.

Tanıtma : Acaroğlu, *AAK I*, s. 462-463.

Acaroğlu, Türker, *Açıklamalı Atatürk Kaynakçası* (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları İş Türk Limited Şirketi, Ankara 1981). 2 cilt.

Tanıtma : Yeni Ortam, 17 Kasım 1973, s. 7; Binyazar, *TD* 43 (356. 1981), s. 110-111; Uyguner, *TD* 43 (359, 1981), s. 317, *K* 1 (6, 1982), s. 18.

Atatürk'ün Ekonomik ve Sosyo-Ekonomik Görüşleri ile ilgili Makale ve Kitaplar Bibliyografyası (Maliye Bakanlığı, Ankara 1981), 52 s.

Gürel, Nail, *Atatürk'ten Sonra Atatürk. ...* (Gür Yayınları, İstanbul 1981). 224 s.

10 Kasım 1938'den ay sonuna dek geçen sürede 70'i aşkın yazarın Atatürk için yazdıklarını: başlık/yazar ve yazının yer aldığı süreli/yazı metni ve yayınlandığı tarihi belirterek, listeler.

Şenalp, Leman, *Atatürk Kaynakçası* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1984). 2 cilt.

Tanıtma : Uyguner, GK (23, 1985), s. 49-50.

Kocatürk, Utkan, *Doğumundan Ölümüne Kadar Kaynakçalı Atatürk Günlüğü* (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1988). XXII + 432 s.

Atatürk'le ilgili tarih ve olayları bunlara ilişkin yayınlarla birlikte yansıtması bakımından 'bibliyografik' yönü de olan bir çalışma.

B^{1b}. 'Makale Bibliyografya' Olarak

Eberhard, W., "Yeni Türkiye ve Çin: Atatürk Bibliyografyası'na İlâve," Çev.: İkbâl Berk (Argon) *TTKB* 5 (20, 1941), s. 625-633.

1927-1937 yılları arasında Çin'de Atatürk ve Yeni Türkiye üzerine yayınlanmış (kimi özgün kimisi çeviri) altı kitabın tanıtımı.

Unat, Faik Reşit, "Atatürk Hakkında Yapılan Yayınlarla Toplu Bir Bakış," *Ulus*, 10 Kasım 1945, s. 4.

Mercanlıgil, Muharrem D., "Atatürk'ün İlk Matbu Eserleri," *Ü* III. Seri (44, 1950), s. 12-13.

1952/1957 Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk'ün Yazdığı, Tercüme Ettiği Kitaplarla Nutuk, Hitabe ve Vecizeleri," *İÖ* 18 (344, 1952), s. 13.

Tuncor, F. Ragıp, "Yurt İçinde ve Dışında Yabancı Dillerde Atatürk Hakkında Yayımlanan Eserler," *İÖ* 18 (344 1952), s. 13-15.

Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk'e Ait Eserlerin Bibliyografyası," *İÖ* 18 (345, 1952), s. 8-9.

- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi) : Atatürk'ün Yayınlanmış Olan Beyannâme, Nutuk, Hitâbe ve Vecizeleri," *İÖ* 21 (396, 1955), s. 14-15.
- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi)," *İÖ* 21 (399, 1955); (400, 1956); (402, 1956); (404, 1956); (405, 1956).
- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi) —Yabancı Dillerde Yayınlanmış Olan Atatürk ve Devrim Kitapları—Fransa," *İÖ* 22 (410, 1956); (412, 1956).
- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi) —Mısır/İsveç/Rusya/Macaristan/Bulgaristan/Polonya/Çekoslovakya/Yugoslavya/Yunanistan/Arnavutluk/Çin/Japonya/Letonya—," *İÖ* 22 (421, 1957), s. 15-16.
- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi) —Suriye/Lübnan/İran/Danimarka/Avusturya/İtalya/Amerika/Almanya—," *İÖ* 23 (428, 1957), s. 13-14.
- Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi) —Almanya/İngiltere," *İÖ* 23 (429, 1957), s. 13-14.
- 1953 Mercanlıgil, Muharrem D., "Atatürk'ün İlk Basılı Eserleri," *D* 1 (1-4, 1953).
- Mercanlıgil, Muharrem D., "Büyük Nutkun Çeşitli Basımları," *D* 1 (5-6, 1953).
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Yayınlar (10.11.1953)," *E* (4, 1953), s. 4.
- Özerdim, Sami N., "Bir Atatürk Bibliyografyası Hazırlanırken II: Türkçe Ansiklopedilerde ve Ansiklopedik Sözlüklerde Atatürk Maddeleri," *YP* 1 (3, 1953), s. 5-7.
- Özerdim, Sami N., "Bir Atatürk Bibliyografyası Hazırlanırken III: Türk Devrimi ve Kemalizm Üzerine Genel Eserler," *YP* 1 (4, 1953); (5, 1953); (6, 1953); (7, 1953); (8, 1953).
- Şahingiray, Özel, "Türk İnkılâbı Tarihi Hakkında Bibliyografya, I," *YP* 1 (16, 1954), s. 1-5.
- Şahingiray, Özel, "Türkiye Büyük Millet Meclisi (Kütüphanesi)nde Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (17, 1954); (18, 1954); (19, 1954); (20, 1954); (21, 1954); (23, 1954); (27, 1954).

- Şahingiray, Özel, "İzmir Milli Kütüphanesinde Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (28, 1954); (29, 1954); (30, 1954); (31, 1954).
- Şahingiray, Özel, "Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (35, 1954), s. 3.
- Şahingiray, Özel, "Celâl Bayar'ın Şahsî kütüphanesindeki Atatürk ve İnkılâpla İlgili Kitaplar: Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (37, 1954); (38, 1954); (39, 1954); 2 (40, 1954); (41, 1954); (42, 1954); (43, 1954); (44, 1954); (45-46, 1954).
- Acaroğlu, Türker, "Atatürk Hakkında Fransızca Neşriyat," *Vatan*, 10 Kasım 1955, s. 5-7.
- Acaroğlu, Türker, "Atatürk Hakkında Son Aylarda Çıkan Kitaplar," *Dünya*, 10 Kasım 1955, s. 2-11.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk Kütüphanesi," *TD* 5 (50, 1955), s. 115-118.
- Özerdim, Munaddere N., "Türkiye Hakkında İki Çince Kitap," *TTKB* 20 (80, 1956), s. 755-762.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk Kütüphanesinin İkinci On Kitabı," *TD* 6 (62, 1956), s. 126-128.
- Özerdim, Sami N., "1958 Yılında Atatürk İçin Yayınlar," *TD* 8 (88, 1959), s. 230-232.
- Özerdim, Sami N., "1958 Atatürk Yayınlarına Katılacak İki Kitap," *TD* 8 (89, 1959) s. 284.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Yeni Eserler," *TD* 9 (98, 1959), s. 64-67.
- Arar, İsmail, "Atatürk, Kurtuluş Savaşı, Devrimler ve Cumhuriyet İle İlgili Anılar," *KB* 1 (1, 1960), s. 14-16.
- 1960/1961 Arar, İsmail, "Atatürk İçin Anı Kitapları Bibliyografyası," *KB* 1 (1, 1960); (2, 1960); (3, 1961); (4, 1961).
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Yayınlar," *TD* 9 (100, 1960), s. 216-218.
- "Atatürk İçin Yayınlar," *TD* 9 (102, 1960), s. 322-323.
- Arar, İsmail, "Atatürk Bibliyografyasına Ekler," *KB* 1 (12, 1961), s. 7.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Yeni Yayınlar," *TD* 10 (112, 1961), s. 222-225.

- Arar, İsmail, "1961 ve 1962 Yıllarında Atatürk İçin Yeni Yayınlar," *KB* 2 (22-23, 1962), s. 14-16.
- Özerdim, Sami N., "1960'ta Atatürk İçin Yayınlar," *TD* 11 (124, 1962), s. 252-254.
- 1963/1964 Mercanlıgil, Muharrem, "Atatürk Yayınları, I/II/III," *YY* 8 (11, 1963); (12, 1963); 9 (1, 1964).
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Kitaplar," *Ulus*, 11 Kasım 1963, s. 4.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk İçin Kitaplar," *Ulus*, 18 Kasım 1963, s. 4.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk ve Yabancılar," *TD* 13 (146, 1963), s. 107-110.
- Özerdim, Sami N., "Yirmibeş Yılın Hesabı," *V* 31 (609, 1963), s. 7.
- Özerdim, Muhaddere N., "Cumhuriyetin Kuruluşundan Sonra Çinli Tarihçilerin Atatürk'le İlgili Yazıları," *TD* 14 (158, 1964), s. 89-92.
- Özerdim, Sami N., "1964'te Atatürk İçin Yayınlar," *TD* 14 (158, 1964), s. 93-95.
- Özerdim, Sami N., "1964'te Atatürk Yayınları," *TD* 14 (161, 1965), s. 402-404.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk Yayınları," *TD* 15 (170, 1965), s. 116-119.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk ve Devrim İçin Yayınlar," *TD* 16 (182, 1966), s. 153-156.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk, Kurtuluş Savaşı, Türk Devrimi Konulu Yayınlar," *TD* 17 (194, 1967), s. 175-178.
- Özerdim, Sami N., "Atatürk Konusunda Son Yılların Yayınları," *S* 10 (101, 1970), s. 62-64.
- "Atatürk ve Kemalizm İle İlgili Sovyet Yayınları," *BTTD* 9 (50, 1971), s. 44-46.
- 1972/1973 Acaroğlu, Türker, "Atatürk Bibliyografyası," *BTTD* 11 (62, 1972); (63, 1972); 12 (64, 1973); (65, 1973); (66, 1973).
- Acaroğlu, Türker, "Atatürk'le İlgili Yayınlar," *TD* 27 (254, 1972), s. 215-219.
- Ataöv, Türkkaya, "Sovyetler Birliği'nde Türkoloji Çalışmaları," *A.Ü. SBFD* 27 (1, 1972), s. 25-52.

"Atatürk ile İlgili Çocuk Kitapları," *Cumhuriyetin 50. Yılında Kitap Haftası, 11-17 Kasım 1973* (Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, Ankara 1973), s. 15.

Acaroğlu, Türker, "Bulgaristan'da Atatürk Üzerine Araştırmalar," *TD* 40 (339, 1979), s. 370-372.

Özerdim, Sami N., "Atatürk Yılında Kitaplar," *ÖD* 2 (23, 1981), s. 14-15.

Özerdim, Sami N., "F. R. Atay'ın Atatürk'le, Devrimle İlgili Yapıtları," *TD* 42 (351, 1981), s. 567-569.

Özkaya, Tüten, "Sovyetler Birliği'nde Atatürk Üzerine Araştırmalar," *TTKB* 45 (177, 1981), s. 209-255.

Şimşek, Levent, "Atatürk Yılında Kitaplar," *BÇ* (5, 1981), s. 3.

Gönülal, İsmet, "Atatürk ve Atatürk İlkeleri Hakkında Kısa Bibliyografya," *ME* (57, 1982), s. 47-51.

Özerdim, Muhaddere N., "Çinli Yazarların Atatürk ve Yeni Türkiye ile İlgili Yazıları," *A.Ü. DTCF. DD* 3 (4, 1983), s. 147-153.

Kurt, İhsan, "Türk Kültürü Dergilerinde Atatürk ile İlgili Makalelerin Bibliyografyası," *TK* 21 (247, 1986), s.723-731.

B^{1c}. Kapalı / 'Madde', 'Bölüm', 'Liste' Biçiminde 'Atatürk' üzerine yurt içi ve dışında yapılmış kimi yayınlarda (Ansiklopedilerde 'madde'; kitaplarda 'bölüm', 'liste' olarak) yer alan bu tür bibliyografik çalışmalardan örnekler :

"Atatürk / Bibliyografya," *Türk (İnönü) Ansiklopedisi* 1950, cilt 4, s. 122-124.

"Atatürk / Bibliyografya," *İslâm Ansiklopedisi* 1950, cilt 1, s. 800-804. Ayr. bkz.: *Atatürk / Alm., Fr., İng. basılar* / (Unesco Türkiye Milli Komisyonu, Ankara 1963).

"Bibliographie," *Atatürk, 1881-1938. Hommage de la Commission Nationale Turque pour l'Unesco à l'Occasion du Vingt-cinquième Anniversaire de sa Mort* (Ankara 1963), s. 297-308. Ayr. bkz.: "Bibliographie," *Atatürk, Pensées et Témoignages. Hommage de la Commission Nationale Turque pour l'Unesco à l'Occasion du Centenaire de sa Naissance* (1881-1981). (Ankara 1981), s. 245-252.

Kinross, John P., "Selected Bibliography," *Atatürk, A Biography of Mustafa Kemal ...* (William Morrow, New York 1965), s. 579-585.

Tamkoç, Metin, "Books / On Atatürk; Articles in Periodicals / On Atatürk," *A Bibliography On the Foreign Relations of the Republic of Turkey 1919-1967 and Brief Biographies of Turkish Statesmen* (Middle East Technical University, Ankara 1968), s. 35-42, 73-82, 177, 192.

Tanıtma : Acaroğlu, *AAK I*, s. 401-403.

Özerdim, Sami N., "Atatürk Devrimi İçin Bir Bibliyografya," *Atatürk'e Saygı*, (Türk Dil Kurumu, Ankara 1969), s. 443-517.

Kalus, Marielle, "Bibliographie des Publications en Langue Française sur Atatürk et Son Époque (1919-1938)," *La Turquie et la France à l'Époque d'Atatürk ...*, (Association pour le Développement des Études Turques, Paris 1981), s. 297-320.

Şahin, Recep, "Publications and Sources On Atatürk and the Reforms Attached to His Name," *Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası Atatürk Konferansı*, 9-13 Kasım, 1981 / İstanbul. Tebliğler : Cilt 3, International Conference On Atatürk ... *Proceedings*: cilt 3, Ön Baskı / Reprint (İstanbul 1981), Tebliğ Sıra No. 59.

Özerdim, Sami N., "Atatürk'ün Dış İlişkilere Değinen Yazıları — Sözleri İçin Kaynakça," *Atatürk'e Armağan. Doğumunun 100. Yılı* (Birleşmiş Milletler Türk Derneği, Ankara 1982), s. 155-165.

B². *Dışında*

1929/1965 Jäschke, Gotthardt - Erich Pritsch, "I. Hauptteil / Literatur : a) Sammlungen, b) Einzelarbeiten; II. Nachtrag / Literatur," *Die Türkei seit dem Weltkriege. Geschichtskalender 1918-1928* (Deutsche Gesellschaft für Islamkunde, Berlin 1929), s. 3-6; 129-130.

WI X (1927-1929)'dan ayırmasım.

Jäschke, Gotthard, "Seit 1929 erschienene Literatur über die Türkei : a) Sammelwerke (Auswahl), b) Einzelwerke; Literatur," *Die Türkei seit dem Weltkriege II. Türkischer Geschichtskalender für 1929 mit neuem Nachtrag zu 1918-1928* (Deutsche Gesellschaft für Islamkunde, Berlin 1930), s. 17-18; 18-19; 20-23.

WI XII (1/2, 1930)'dan ayırmasım.

[1918-1928 Dönemi, bu Dönem'e yapılan *ekler* ve 1929 yılını veren bölümler'in *çevirisi* için : *Türk İnkılâbı Tarihi Kronolojisi, 1918-1923; 29.10.1923-1.1.1930*. Çeviri ve İndeks : Niyazi Recep Aksu (İstanbul

Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk İnkılabı Tarihi Enstitüsü, İstanbul 1939-1941), 2 cilt ile *Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi. Mondros'tan Mudanya'ya Kadar (30 Ekim 1918-11 Ekim 1922)*. (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1970). 240 s. *II. Mudanya Mütarekesi'nden 1923 Sonuna Kadar (11 Ekim 1922-31 Aralık 1923)*, (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1973). 56 s. başlıklı yayınlara bkz.]

Jäschke, Gotthard, "Literatur," *Die Türkei seit dem Weltkriege III. Türkischer Geschichtskalender für 1930*, (Deutsche Gesellschaft für Islamkunde, Berlin 1931), s. 138.

WI XII (4, 1931)'den ayrışım.

Jäschke, Gotthard, "III. Nachträge während des Druckes," *Die Türkei seit dem Weltkriege IV. Türkischer Geschichtskalender für 1931-1932* (Deutsche Gesellschaft für Islamkunde, Berlin 1933), s. 31-32.

WI XV (1/2, 1933)'ten ayrışım.

Jäschke, Gotthard, "Die Türkei in den Jahren 1933 und 1934. Geschichtskalender," *MSOSB XXXVIII* (2, 1935), s. 142.

1918-1934 Dönemi için Siegfried Rzeppa'nın hazırladığı kişi ve konu dizini için, bkz.: *MAUB XLI* (2, 1938), s. 1-52.

Dizi'nin diğer kitapları, *Die Türkei in den Jahren 1935-1941; 1942-1951; ve 1952-1961* başlığı altında, sırasıyla 1943, 1955, 1965'te, (Otto Harrasowitz, Wiesbaden) yayınlanmıştır.

Tanıma : Unat, *Ulus*, 10 Kasım 1945, s. 4; *TTKB* 28 (112, 1964), s. 795-797; Acaroğlu, *AAK II*, s. 1039-1041; *AAMD* 2 (4, 1985), s. 257-275.

1974 *Atatürk and Turkey. A Bibliography, 1919-1938*. Comp. by Abraham Bodurgil (Library of Congress, Washington 1974). 7+75. s.

Atatürk'ün ölümünün 30. Türkiye Cumhuriyeti'nin 45. Kuruluş Yılı dolayısıyla 1968'de Kongre Kütüphanesi'nde düzenlenen Sergi amaçlanarak derlenmiştir. Cumhuriyet'in 50. Yılı için genişletilip yayımlandı. Türkçe yayınları kapsamayan Bibliyografya, yalnız, Batı dillerinde ve büyük çoğunluğu Kongre Kütüphanesi dermesinde yer alan 560 kitapla (191 süregelen yayından) 778 makaleyi, yazar-yayıncı/başlık öğelerine dayalı abecesel düzende, (adı geçen Kütüphane'de bulunuyorlarsa, yer numarasını da belirterek) listeler.

Tanıma : Özerdim, *TD* 33 (297, 1976), s. 482.

Atatürk/Mustafa Kemal, 1881-1938. Osnovatel i perviy prezident Turetskey Respubliki. Spisok proizvedeniy M. K. Atatürka i Literaturı o nem. Po fondam Biblioteki Akademii Nauk SSSR. (Biblioteka Akademii Nauk SSSR, Spravočno-Bibliografiçeskiy otdel, Leningrad 1981). 5 y. Çoğaltma.

Leningrad Bilimler Akademisi Kütüphanesi dermesindeki : Atatürk ve Lenin / Atatürk'ün yazdıkları / Atatürk üzerine diğer dillerde yapılmış 28, Türkçe 14 yayının listesi.

Tanıtmı : ABB, s. 11.

Literatura za Kemal Atatürk, Izdadena v Bulgariya (Bibliografska spravka). Sıstavila : V. Dotseva (Komitet za Kultura, Narodna Biblioteka "Kiril i Metodiy", Sofya, Mart 1981). 5 y. Çoğaltma.

Bulgarca ve Fransızca 43 kitap / makaleyi, Kütüphane'deki yer numarasını da belirterek, tanımlar.

Tanıtmı : ABB, s. 11-12.

Sto godini ot rojdenieto na Mustafa Kemal Atatürk. Knigi i Statii. Sıstavili : Zdravka Oreşkova — Lilyana Nedeleva (Universitetska Biblioteka / Informatsionno — Bibliografski otdel, Sofya, Nisan 1981), 10 y. Çoğaltma.

Bulgarca, Rusca ve Fransızca 50 kitap / makaleyi kimlikler.

Tanıtmı : ABB, s. 14.

C. KÜTÜPHANE KATALOGLARI

C¹. Özel Kütüphaneler

C^{1a}. Kişisel

Şahingiray, Özel, "Celâl Bayar'ın Şahsî Kütüphanesindeki Atatürk ve İnkılâpla İlgili Kitaplar : Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (37, 1954); (38, 1954); (39, 1954); II (40, 1954); (41, 1954); (42, 1954); (43, 1954); (44, 1954); (45-46, 1954).

İsmail Arar Kütüphanesi Kataloğu I. Atatürk Kurtuluş Savaşı, Devrimler ve Cumhuriyet Türkiyesi ile İlgili Kitaplar (Baha Matbaası, İstanbul 1960). 80 s.

Tanıtmı/Eleştiri : Acaroğlu, AAK I, s.153-156.

C^{1b}. Kurumsal Nitelikte

Şahingiray, Özel, "İzmir Milli Kütüphanesinde Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası," *YP* 1 (28, 1954); (29, 1954); (30, 1954); (31, 1954).

Atatürk Kütüphanesi Kataloğu (Yapı ve Kredi Bankası, İstanbul 1973). 7+ 232 s.

Tanıtma / Eleştiri : Acaroğlu, *AAK I*, s.148-150.

C². Resmi Kütüphaneler

Şahingiray, Özel, "Türkiye Büyük Millet Meclisi (Kütüphanesi)'nde Türk İnkılâbı Tarihi Bibliyografyası." *YP* 1 (17, 1954); (18, 1954); (19, 1954); (20, 1954); (21, 1954); (23, 1954); (27, 1954).

Atatürk'ün Özel Kütüphanesinin Kataloğu (Anıtkabir ve Çankaya Bölümleri). (Milli Kütüphane Atatürk Dokümantasyon Merkezi, Ankara 1973), 791 + 8 s.

Tanıtma / Eleştiri : Özerdim, *V* 41 (802. 1974), s. 12; Uyguner, *TD* 32 (290, 1975), s. 692-693; Acaroğlu, *AAK I*, s. 351-353.

Atatürk ile İlgili Ankara İl Halk Kütüphanesi Kitapları Kataloğu. Haz. Ankara İl Halk Kütüphanesi (Ankara Valiliği, Ankara 1981), 156 s.

Harp Akademileri Kütüphanesi Atatürk Kitapları Kataloğu (Harp Akademileri Komutanlığı, İstanbul 1981). 62 s.

İstanbul Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü Atatürk Kitapları Kataloğu (İstanbul Belediyesi, İstanbul 1981). 134 s.

Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesinde Bulunan Atatürk ile İlgili Kitaplar. Books On Atatürk in Boğaziçi University Library (Boğaziçi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İstanbul 1983). 18 s.

Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi Atatürk Kitapları Kataloğu. Haz.: Melâhat Ekmekçiöğlü (Dicle Üniversitesi Basımevi, Diyarbakır 1985). 64 s.

Ege Üniversitesi Atatürk Kitapları Kataloğu (Ege Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, İzmir 1985), s. 74.

Ayr. bkz.: *B², Atatürk and Turkey; Atatürk/Mustafa Kemal,... Osnovatel...; Literatura za Kemal Atatürk, ...*

D. TOPLU KATALOGLAR

D'. Yöresel

D^{1a}. Bölge Çapında

Akdeniz Bölgesi Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, İçel, Kahramanmaraş İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 60. Yıldönümünde (Kültür ve Turizm Bakanlığı İçel İl Halk Kütüphanesi, Mersin 1983). 118 y. Çoğaltma.

Batı Karadeniz Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri (Bolu, Çorum, Kastamonu, Sinop, Zonguldak) nde *Mevcut Atatürk Kitapları Toplu kataloğu* [Bolu Valiliği, Bolu d.t., 1984] IV + 149 s.

Doğu Anadolu Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Bölgesel Toplu Kataloğu (Ağrı, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 61. Yıldönümüne Armağan (Kültür ve Turizm Bakanlığı Erzurum İl Halk kütüphanesi, Erzurum 1984). 137 y. Çoğaltma.

Doğu Karadeniz Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Amasya, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat, Trabzon İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 61. Yıldönümü Armağanı (Kültür ve Turizm Bakanlığı Trabzon İl Halk Kütüphanesi, Trabzon 1984). 92 y. Çoğaltma.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 61. Yıldönümünde (Kültür ve Turizm Bakanlığı Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi, Diyarbakır 1984). 4 + 88 y. Çoğaltma.

İç Anadolu Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Bölgesel Toplu Kataloğu (Çankırı, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Niğde, Sivas, Yozgat İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 61. Yıldönümüne Armağan (Kültür ve Turizm Bakanlığı Kayseri İl Halk Kütüphanesi, Kayseri 1984), 164 y. Çoğaltma.

Marmara Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 61. Yıldönümünde Armağan (Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa İl Halk Kütüphanesi, Bursa 1984). 92 y. Çoğaltma.

Ege Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Afyon, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 62. Yıldönümünde (Kültür ve Turizm Bakanlığı İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi, İzmir 1985). 145 y. Çoğaltma.

Doğu Karadeniz Bölgesi İl Halk Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Amasya, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat, Trabzon İl Halk Kütüphaneleri) Cumhuriyetin 64. Yıldönümüne Armağan (Kültür ve Turizm Bakanlığı Trabzon İl Halk Kütüphanesi, Trabzon 1987). 69 y. Çoğaltma.

D^{1b}. İl Düzeyinde

Ankara Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu. Cumhuriyetin 60. Yılına Armağan (Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara İl Halk Kütüphanesi, Ankara 1983). 194 s.

İstanbul Kütüphaneleri Atatürk Kitapları Toplu Kataloğu (Kültür ve Turizm Bakanlığı Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İstanbul 1984). 238 s.

Ayr. bkz.: B^{1a}, Durusoy - Gökman.

D². Kurumsal Kapsamda

İstanbul Üniversitesi Kitaplıklarında Bulunan Atatürk Konulu Kitapların Toplu Kataloğu. Der. Erol Pakin (İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul 1982). 266 s.

E. SERGİ KATALOĞU

Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıldönümünde Atatürk Belgesi'nin Açılışı Dolayısıyla Yabancı Gözüyle Atatürk Kitapları Sergisi Kataloğu. 10 Kasım-20 Kasım 1981 (Milli Kütüphane, Ankara 1981). 16 s.

Atatürk'ün Yabancı Dillerden Çevirdiği Kitaplar / Atatürk'ün Yabancı Dillere Çevrilen Kitapları / Yabancı Yazarların Atatürk ile İlgili Eserleri / Türk Yazarlarının Yabancı Ülkelerde Yayınlanmış Atatürk ve Türkiye Hakkındaki Eserleri.

Ayr. bkz. : B^{1a} , Durusoy - Gökman; B² , *Atatürk and Turkey*

F. SÜRELİ YAYIN

Atatürk Belgesi Bibliyografyası, Milli Kütüphane, Ankara 1985 - , Üç Aylık.

Atatürk / Kurtuluş Savaşı / Atatürk İlkeleri ve Devrimler konusunda yayınlanmış kitap ve makaleleri, iki bölüm'de, yazar / başlığa göre abecesel düzende verir.

G. 'YAZAR' Kimliğiyle ATATÜRK

G'. *Yazdıkları - Çevirdikleri / Atatürk'ten Diğer Dillere Yapılmış Çeviriler*

Mercanlıgil, Muharrem D., "Atatürk'ün İlk Matbu Eserleri," Ü III. Seri (44, 1950), s. 12-13.

Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk'ün Yazdığı, Tercüme Ettiği Kitaplarla Nutuk, Hitabe ve Vecizeleri," İÖ 18 (344, 1952), s. 13.

Mercanlıgil, Muharrem D., "Atatürk'ün İlk Basılı Eserleri," D 1 (1-4, 1953)

Banoğlu, N. Ahmet, "... Atatürk ve Gazetecilik," *Türk Gazeteciliğinin 100'üncü Yılı İçinde ... Atatürk'ün ... Kendi Kalemile Başmakaleleri* (M. Sıralar Matbaası, İstanbul 1960), s. 93-109.

Gökman Muzaffer, "II. Atatürk'ün Askerliğe Dair Eserleri," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* (Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara 1963), s. 9-10.

Gökman, Muzaffer, "I. Atatürk'ün Askerliğe Dair Eserleri / The Works On Military Art by Atatürk," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası / Bibliography of ... İlâveli 2. Bası / Second Printing (Revised)*. (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1968), s. 11-12.

"I. Atatürk'ün Yabancı Dillerden Çevirdiği Kitaplar," *Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıldönümünde Atatürk Belgesi'nin Açılışı Dolayısıyla Yabancı Gözüyle Atatürk Kitapları Sergisi Kataloğu. 10 Kasım-20 Kasım 1981* (Millî Kütüphane, Ankara 1981), s. 3.

"II. Atatürk'ün Yabancı Dillere Çevrilen Kitapları," *Anl. kyn., Anl. y.*

Gökman, Muzaffer, "II. Atatürk'ün Askerliğe Dair Eserleri / The Works On ...," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası I / Bibliography of ... İlâveli 3. Bası / Third Printing (Revised)*. (Kültür Bakanlığı, Ankara 1981), s. 13-16.

Nasuhioğlu, A., "Atatürk İyi Bir Yazardır," *Cumhuriyet*, Kitap 84/4, 5 Kasım 1984, s. 8-13.

Şenalp, Leman, "IV. Atatürk'ün Anıları - Anlattıkları - Yazdıkları - Yazdırdıkları," *Atatürk Kaynakçası I ...* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1984), s. 53-57.

G². *Söylev/Demeç*

Mercanlıgil, Muharrem D., "Büyük Nutkun Çeşitli Basımları," *D 1* (5-6, 1953).

Tuncor, F. Ragıp, "Atatürk Bibliyografyası (Atatürk Kütüphanesi): Atatürk'ün Yayınlanmış Olan Beyannâme, Nutuk, Hitâbe ve Vecizeleri," *İÖ 21* (396, 1955), s. 14-15.

Gökman, Muzaffer, "III. Atatürk'ün Söylev, Vecize, Sohbet ve Hatıraları," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası* (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1963), s. 13-21.

Gökman, Muzaffer, "III. Atatürk'ün Söylev, Vecize, Sohbet ve Anıları / The Speeches, Maxims, Talks and Conversations and Reminiscences of Atatürk," *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası / Bibliography of ... İlâveli 2. Bası / Second Printing (Revised)*. (Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara 1968), s. 15-25.

Acaroğlu, Türker, "Söylev Kaynakçası," *TD, Söylev Özel Sayısı*, 36 (314, 1977), s. 538-543.

Kaynaradağ, Arslan, "Atatürk'ün Büyük Söylevi ve Basımları," *Cumhuriyet*, Özel Ek, 15 Ekim 1977, s. 4.

Özerdin, Sami N., "Nutuk'un Çeşitli Basımları ve Düşündürdükleri," *Atatürk'ün Büyük Söylevi'nin 50. Yılı Semineri. Bildiriler ve Tartışmalar* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1980), s. 235-269.

Gökman, Muzaffer, "III. Atatürk'ün Söylev, Vecize, Sohbet ve Anıları / The Speeches...", *Atatürk ve Devrimleri Tarihi Bibliyografyası / Bibliography of ... İlâveli 3. Bası / Third Printing (Revised)*. (Kültür Bakanlığı, Ankara 1981), s. 17-34.

Şenalp, Leman, "Söylev ve Demeçleri," *Atatürk Kaynakçası I ...* (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1984), s. 31-36.

Ayr. bkz.: G¹, F. Ragıp Tuncor; A. Nasuhioğlu

Bibliyografik Ögeler İçin Kullanılmış

Kısaltma

AAK : Açıklamalı Atatürk Kaynakçası

AAMD : Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi

ABB : Atatürk Bibliyografyalarnın Bibliyografyası

AHR : The American Historical Review

A.Ü.DTCF.DD : Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri (Dergisi)

A.Ü.SBF. BYYOY : Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu Yıllığı

A.Ü.SBFD : Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi

Anl. kyn. : Anılan kaynak

Anl. y. : Anılan yer

Anl. yzr. : Anılan yzr.

Ayr. bkz. : Ayrıca bakınız

Ayrt. Ayrıntı

BÇ : Bizim Çatı

BTTD : Belgelerle Türk Tarihi Dergisi

Com. : Compiled

CT : Cultura Turcica

D : Devrimci

Der. : Derleyen

[d.t.] : [Yayın'ın devletçe derleniş tarihi]

E : Emek

GK : Günümüzde Kitaplar

Haz. : Hazırlayan

HD : Halkevleri Dergisi

HTM : Hayat Tarih Mecmuası

İÖ : İlk Öğretim

K : Kitap —Aydın Kitapları—

KB : Kitap Belleten

MA : Milliyet Aktüalite

MAUB : Mitteilungen des Ausland - Hochschule an der Universität Berlin

ME : Millî Eğitim

MSOSB : Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen zu Berlin

ÖD : Öğretmen Dünyası

PV : Problemi Vostokovedeniya

S : Sümerbank

s : sayfa

T : Turcica/Revue d'Études Turques

TaK : Tarih Konuşuyor

TD : Türk Dili

TK : Türk Kültürü

TKDB : Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni

TTKB : Türk Tarih Kurumu Belleten

Ü : Ülkü

V : Varlık

v.d. : ve diğerleri

WI : Die Welt des Islams

y : yaprak

YP : Yeni Politika

YY : Yeni Yayınlar, Aylık Bibliyografya Dergisi

[*y.y.*] : [yayın yeri yok]

TABLE OF CONTENTS

Articles :	Page
MÜBAHAT TÜRKER-KÜYEL : An Essay on Atatürk's Conception of Happiness. (in Turkish)	649
MÜJGÂN CUNBUR : Atatürk on the Problems of the Turkish Woman, and Appraisals Pertaining Thereto (in Turkish)	685
YAŞAR SEMİZ : Atatürk's Economic Policy (in Turkish)	733
NIHAT NİRUN : Atatürk, a Sociological Approach (in Turkish)	763
DURSUN M. ÇÜÇEN : The Logical Aspect of the Genius of Atatürk, e.i., the Logic Underlying the Formulation of His Determination to Found a New Turkish State (in Turkish)	781
MAHMUT H. ŞAKİROĞLU : Studies on History and Folklore Initiated and Developed During the Atatürk Period (in Turkish)	813
ŞÜKRÜ ELÇİN : What I Heard from Hacı Derviş (in Turkish)	879
H. FAHRİ ÇELİKER : Atatürk and the Art of War (in Turkish)	881
OSMAN OKYAR : Reminiscences of an Examination (in Turkish)	887
İSMET GÖNÜLAL : The Raison d'être of the Reforms of Atatürk (in Turkish)	895
CAHİT KAVCAR : Atatürk and His Cultural Reforms (in Turkish)	915
ERGUN ÖZBUDUN : Atatürk and the Social Sciences (in Turkish)	925
AYDIN SAYILI : Atatürk and the Basic Sciences (in Turkish)	933
AYDIN SAYILI : Atatürk and His Ideology (in Turkish)	963
FAHİR İZ : Atatürk and the Turkish Language Reform (in English)	995
TÜTEN ÖZKAYA : Atatürk and the Turkish Language Reform (in Turkish)	1009
TALÂT TEKİN : Atatürk and His Reform in the Turkish Language (in Turkish)	1023
TURGUT ÖZAKMAN : Atatürk and the Turkish Theatre (in Turkish)	1045
NURHAN KARADAĞ : The Halkevleri and Halkodaları, and Their Work in the Field of Drama (in Turkish)	1063
İSMET GÖNÜLAL : A Bibliography Concerning National Sovereignty	1083
ÖZER SOYSAL : Bibliographical Sources of Studies on Atatürk	1105
AYDIN SAYILI : A collection of 102 Atatürk photographs, including a colored composition of Atatürk against a background showing the Turkish flag and the sky which is presented as the frontispiece of this special issue of Erdem.	